

VITAMINE C GENEEST EN VOORKOMT CORONA

Vitamine C & COVID-19

Aanleiding

Over het genezen, voorkomen en krijgen van corona doen allerlei verhalen de ronde op internet. Er worden bijvoorbeeld berichten geplaatst op (sociale) media over de genezende werking van hoge doses vitamine C.

Waar speelt de casus zich af?

De casus speelt zich af in een zelfstandige seniorenwoning waar thuiszorgmedewerkers langskomen, maar kan zich ook afspelen in de gehandicaptenzorg (bij woongroepen of andere instellingen) of in verzorgingshuizen. Daarnaast krijgen apothekers, drogistijmedewerkers, medewerkers van winkels voor alternatieve geneeswijzen en de media hiermee te maken.

Hoe leer je jouw studenten om goed in gesprek te gaan met hun toekomstige patiënten, cliënten en (online) publiek? En hoe ga je daarbij zélf het gesprek met ze aan over verkeerde informatie?

Door onderstaande stappen aan te houden haal je de angel uit pijnlijke situaties. Op een efficiënte manier worden de opvattingen van studenten getoetst aan andere perspectieven en wordt er een constructief gesprek op gang gebracht.

Hieronder een voorbeeld hoe je dit kunt aanpakken:

Fase 1 **Word gesprekspartner** >

Fase 2 **Faciliteer de dialoog** >

Fase 3 **Vat samen en blik terug** >

Situatie

Paula is een vrolijke vrouw van 87 jaar. Ze is gevaccineerd, maar blijft zich zorgen maken om het coronavirus. Ze volgt alles als het gaat om het virus. Op Facebook ziet Paula dat haar buurvrouw allerlei berichten deelt van het [Reformatorisch Dagblad](#) en van [opalmere.nl](#) (een website van een orthomoleculaire praktijk), waarin staat dat het slikken van veel vitamine C-tabletten corona kan voorkomen en zelfs genezen. Paula ziet het bericht op Facebook en leest de tekst: "Vitamine C in de preventie en behandeling van het CORONAVirus". Ze twijfelt geen moment en gaat naar de apotheek toe. Bij de apotheek aangekomen pakt ze meerdere potjes vitamine C-tabletten, die staan uitgesteld op de balie. Paula vertelt dat ze extra vitamine C wil vanwege corona. De apotheker zegt daarop dat niet is bewezen dat vitamine C corona kan genezen. Paula bedankt de apotheker en gaat terug naar huis.

Rick is Paula's thuiszorgmedewerker en komt elke dag even langs om te checken hoe het met haar gaat. Hij let nu extra goed op Paula, omdat hij weet dat ze erg bang is voor het coronavirus. Als Rick binnenkomt zegt Paula dat Rick zijn mondkapje kan af doen. Paula kan namelijk geen corona meer krijgen zegt ze. Rick is verbaasd en ziet dan een berg vitamine C-tabletten op tafel liggen.

Rick vraagt aan Paula: "Waarom heb je zoveel tabletten gekocht?" Paula vertelt over het Facebook-bericht van haar buurvrouw. Na het lezen van het bericht vertelt Rick dat hij twijfelt aan de waarheid van het bericht. Maar Paula denkt: ach, je kan beter het zekere voor het onzekere nemen.

Rick laat het even zo. Hij maakt Paula's huis schoon en verwisselt haar steunkousen. Ondertussen zit Paula met haar kleindochter te Facetimen. Haar kleindochter vertelt dat ze een vlog van YouTuber Monica Geuze heeft gezien. In [de vlog](#) gaat Monica Geuze aan een vitamine C-infuus om zichzelf te beschermen tegen het coronavirus. Zo zegt Monica in de vlog: "Het schijnt dat zo'n boost [van vitamine C] ontzettend goed helpt tegen het krijgen van het coronavirus. Of het is in ieder geval goed om te doen." De kleindochter vertelt daarna over nog allerlei berichten die ze op internet heeft gelezen over dat vitamine C slikken tegen van alles helpt. Ze vindt het heel goed dat oma extra veel tabletten neemt.

Als Paula heeft opgehangen, vertelt Rick dat een infuus met vitamine C niet zo'n goed idee is en dat er nog niets onderzocht is over de werking. Paula wuift Ricks bezorgde opmerkingen weg. Ze heeft namelijk al wat tabletten ingenomen en voelt zich nu super sterk.

Hoe beïnvloedt desinformatie de kwaliteit van het werk en professionaliteit van de beroepsgroepen die te maken krijgen met deze casus?

Bij de apotheken raakten aan het begin van de pandemie voorraden op en begeleiders kwamen voor het dilemma te staan of ze de cliënt vitamine C moeten laten slikken of niet. Het innemen van extra vitamine C kan 'pas' kwaad als er extreme dosissen worden ingenomen en iemand diarree krijgt. Maar je wilt als thuiszorgmedewerker niet dat je cliënt in het ziekenhuis belandt. Je cliënten zijn vaak al broos qua gezondheid. Tevens wil je als begeleider van bijvoorbeeld een woongroep ook niet dat een fabeltje de hele woongroep overneemt en dat mensen zich door de vitamine C onaantastbaar voelen, waardoor ze lakser worden in het naleven van de officiële maatregelen.

Daarnaast kan je als mediamaker te maken krijgen met alternatieve bronnen en geruchten (van lezers, luisteraars en kijkers), waardoor je journalistieke kwaliteiten onder druk kunnen komen te staan. Dit kan ethische dilemma's met zich meebrengen.

Welke vragen/probleemstellingen komen naar voren in deze casus?

- Hoe ga je als begeleider of thuiszorghulp het gesprek aan met mensen die liever "het zekere voor het onzekere nemen" of die geloven in desinformatie die ze op internet hebben gelezen?
- Hoe kan je mensen (eventueel met een licht verstandelijke beperking) duidelijk maken dat een bericht van een familielid niet waar hoeft te zijn?
- In hoeverre moeten specialisten meegaan in hypes en twijfelgevallen?
- Hoe moet je als mediaorganisatie omgaan met alternatieve bronnen en geruchten?

Handreiking

Zie voor specifieke tips over omgang met desinformatie in de beroepspraktijk ook de [Handreiking omgaan met desinformatie](#) die is samengesteld door de Rijksoverheid. Deze handreiking geeft handvatten om desinformatie te herkennen en om hierover in gesprek te gaan. Er staan bijvoorbeeld negen adviezen in voor het voeren van een goed gesprek. De handreiking bundelt wetenschappelijke inzichten en is gebaseerd op ervaringen met desinformatie over coronavaccins. De lessen en tips zijn echter ook op andere onderwerpen toe te passen. De handreiking wordt bovendien bijgewerkt met nieuwe inzichten.

Hoe ga je zélf goed met je studenten in gesprek over verkeerde informatie?¹

Door onderstaande stappen aan te houden haal je de angel uit pijnlijke situaties. Op een efficiënte manier worden de opvattingen van studenten getoetst aan andere perspectieven en wordt er een constructief gesprek op gang gebracht.

Fase 1

Word gesprekspartner

Ontken het wereldbeeld van je studenten niet

- **Herhaal** in je eigen woorden wat er is gezegd.
- **Vraag** of je dat goed begrepen hebt
- **Reageer:** - Als het gesprek wel verder vervolg kan krijgen, vraag om toelichting: "Kun je dit uitleggen?"
- Vraag om informatiebronnen: "Waar heb je dit gehoord, gezien of gelezen?"

Houd het gesprek open

→ **Tip:** Betrek de hele klas bij het gesprek door een persoonlijk voorzetje te geven.

Bevraag studenten actief

Je kunt denken aan vragen als: "Hoe denk je hierover?", "Leg eens uit?", "Denken andere studenten hier anders over?", "Ben je hier zelf wel eens mee in aanraking gekomen?"

Probeer een antwoord te krijgen op de vraag:
Waarom raakt deze kwestie je studenten (niet)?

Besef vanuit een pedagogisch standpunt dat studenten zich in een ontwikkelfase bevinden.

Naar fase 2 & 3 >

< Terug naar eerste pagina

¹Onderstaande aanbevelingen komen uit de methode "Dialoog als Burgerschapsinstrument" van [Diversión](#). Bekijk [hier](#) de volledige methodiek en [hier](#) informatie over de bijbehorende docententraining. Voor meer informatie over hoe je als docent om kunt gaan met desinformatie en polarisatie in het klaslokaal verwijzen we je graag naar de training [Dialoog in tijden van desinformatie](#) van [Diversión](#) & [Beeld en Geluid](#).

Fase 2

Faciliteer de dialoog

Leg de focus op de meningen en ideeën van je studenten, betrek de hele klas bij het gesprek en geef ze de kans om elkaar te corrigeren of aan te vullen

Je kunt denken aan vragen als: “Denkt iemand hier anders over?”, “Kan iemand zich voorstellen dat iemand hier totaal anders over denkt?”, “Ken je andere opvattingen om je heen?”, “Of uit de politiek, de krant, of van tv of internet?”

→ **Tip:** Ga waar nodig op positieve wijze de confrontatie aan

“Is dit hetzelfde als...?”, “Hoe verhoudt zich dit tot de vrijheid van...?”, “Wat zou het voor gevolgen hebben als iedereen/niemand zo zou denken?”

- Let erop of het gesprek door één of meer studenten wordt gedomineerd.
- Gebruik botsingen om studenten iets bij te brengen en te ondersteunen in hun ontwikkeling.

Fase 3

Vat samen en blik terug

Zorg dat er altijd ruimte is om het gesprek positief af te sluiten, en benoem dat verschillende perspectieven en opvattingen naast elkaar bestaan.

- Let er bij de afronding van het gesprek op of er studenten zijn die zich buitenspel gezet voelen.
- Bedank de klas voor openheid en inbreng.
- Reflecteer na afloop zelf op het gesprek: moeten je studenten stoom afblazen of is er iets meer aan de hand? Vertaal zorgen en structurele vragen van je leerlingen en bespreek deze met collega's. Bedenk daarnaast ook over hoe en wanneer dit gesprek vervolg kan krijgen.

[< Terug naar eerste pagina](#)

Netwerk
Mediawijsheid

MBO MEDIAWIJS.NL

wikiwijs

Kennisnet

BEELD EN GELUID

Deze casus is gebaseerd op praktijkvoorbeelden. Voor deze casus zijn interviews gehouden met docenten uit het mbo. Voor meer lesmateriaal, professionaliseringsmateriaal en andere praktijkvoorbeelden over desinformatie ga naar mbomediawijs.nl/desinformatie.